

Det som behöver ske innan nästa regering bildas

Svenska Dagbladet den 13 september 2018

Riksdagsvalet 2018 lämnade det politiska landskapet oförändrat. Övriga överraskningarna var få. Det minskade stödet för Socialdemokraterna och Moderaterna var väntat, liksom Sverigedemokraternas framgångar. Valresultatet har uppmärksammats av internationella medier som CNN International och BBC, där SD:s framgång ingår som en del av berättelsen om "populism i Europa". Men vad är egentligen populism, och varför har populismen dåligt rykte?

Populism är en ideologisk rörelse som prioriterar "det vanliga folkets" problem över "eliter" mål och ideal. Ordet härrör från det latinska ordet "populus" som betyder människor. Även om populism i dag ofta associeras med europeisk högerpolitik kan populistiska rörelser befinna sig över hela den politiska skalan, inklusive till vänster. Och även om dem numera används som en nedsättande sammanfattning för politiska rörelser som SD, kan termen innebära helt olika saker i olika sammanhang.

Det finns dock två egenskaper hos populistiska rörelser som är återkommande. För det första har de en förmåga att identifiera "vanliga" människors problem som ofta försummas av det politiska etablissemanget. Därigenom hävdar de populistiska rörelserna att det finns en spricka mellan "folket", som är en moraliskt god kraft, och det korrupta "etablissemanget" som mest ser till egennytta.

Den andra egenskapen som definierar populistiska rörelser är förmåga att på kort tid bli populära. Populistiska rörelser hävdar ofta att deras snabba framgångar beror på det befintliga politiska systemets och partiernas oförmåga och brist på flexibilitet att reagera på kriser. Kritiska situationer som människorna ställs inför och som kräver snabba lösningar.

I Sverige är det snabbt växande stödet för SD ett komplext fenomen, men sannolikt kan principen om Ockhams rakkniv användas, det vill säga den enklaste förklaringen är troligtvis den rätta: svenska väljare är allmänt oroad över misstagen i invandrings- och integrationspolitiken. De vill ha lösningar och de vill att lösningarna ska verkställas nu. Vissa medier, politiker och även akademiker har ägnat avsevärd energi åt att argumentera för att SD-väljare röstar av andra skäl än invandringen och dess effekter. Anförda skäl har inkluderat rasism, utbildningsbakgrund, arbetslöshet och landsbygdsfrågor. Dessa avfärdanden av människors uttalade åsikter har gjort föga för att förhindra SD:s pågående normalisering.

Vi bör komma ihåg att Alliansen bildades för att avsätta det socialdemokratiska politiska etablissemanget som under lång tid haft makten, och som i valrörelsen 2006 framställdes som håglösa. Snart efter att Alliansen formats kunde de bilda en majoritetsregering.

Allianspartierna lyckades med detta därför att de lyssnade på vad folk efterfrågade och enades kring populära delar av varje partis program. I stället för att avfärda människors förmåga att genom val

uttrycka sina önskemål behöver varje enskilt parti nu analysera vad som hänt mellan då och nu. Och det behöver ske innan en ny regering kan bildas.

Özge Öner